

**Notatka
na temat wprowadzania naziemnej telewizji cyfrowej
we Francji metropolitalnej
(bez terytoriów zamorskich należących do Francji
i usytuowanych na innych kontynentach)**

stan wiedzy na koniec listopada 2006 r.

Grudzień 2006

Ewa Murawska-Najmiec

**ANALIZA
BIURA KRRiT**

Informacje ogólne

Naziemna telewizja cyfrowa (nazywana dalej w skrócie DVB-T) wystartowała we Francji 31 marca 2005 r. Proces *switchover*, czyli przechodzenie z analogu na cyfrę ma następować progresywnie w kolejnych wyznaczonych obszarach geograficznych, w okresie od 31 marca 2008 r. do 30 listopada 2011 r. Proces ten będzie przebiegał wg. narodowego planu wyłączenia emisji analogowej i przejścia na emisję cyfrową oraz zgodnie ze szczegółowym harmonogramem, przewidującym z 9 – miesięcznym wyprzedzeniem termin konwersji na danym terenie.

DVB-T umożliwia we Francji dostęp do 18 bezpłatnych programów, podczas gdy w analogowej ofercie naziemnej dostępnych było tylko 6 programów bezpłatnych.

Nr 12/2006

DVB-T umożliwia we Francji dostęp do 18 bezpłatnych programów, podczas gdy w analogowej ofercie naziemnej dostępnych było tylko 6 programów bezpłatnych.

Z punktu widzenia odbiorców, głównym motywem do przechodzenia na ten sposób odbioru jest:

- dostęp do 3-krotnie większej liczby bezpłatnych programów: 18 programów zamiast 6 dostępnych dotychczas w naziemnej ofercie analogowej (w tym 6 programów telewizji publicznej zamiast dotychczasowych 3);
- lepsza jakość techniczna odbioru (poprawa jakości dźwięku i obrazu).

Z punktu widzenia Państwa Francuskiego, celem strategicznym wprowadzania DVB-T jest udostępnienie całemu społeczeństwu owoców tej technologicznej rewolucji. W praktyce, cel ten przekłada się na docelowe zapewnienie odbioru 18 bezpłatnych programów telewizyjnych rozpowszechnianych drogą cyfrową przez 100 % mieszkańców bez dodatkowych opłat (bezpłatnie).

Powyższy cel ma być osiągnięty za pomocą:

- wprowadzenia naziemnej telewizji cyfrowej odbieranej docelowo przez 95% ludności;
- zapewnienia pozostałej części ludności odbioru telewizji cyfrowej za pomocą satelity.

Ten drugi sposób odbioru wprowadzany będzie od lata 2007 r. Przewidziany jest on z myślą szczególnie o tych terenach, na których wprowadzenie DVB-T jest utrudnione z powodów technicznych (obszary górzyste). W celu jego zapewnienia, przewidziano mechanizmy zachęcające ogólnokrajowych nadawców (deklaracja przedłużenia koncesji o kolejne 5 lat) do udostępniania przez satelitę ich oferty programowej przygotowanej w ramach DVB-T.

Aktualny stan wdrażania naziemnej telewizji cyfrowej we Francji

W październiku 2006 r. Francja była na etapie realizacji kolejnego, czwartego już etapu wdrażania DVB-T. Jego skutkiem jest realizacja kryterium dostępności sygnału cyfrowego na poziomie 65% mieszkańców kraju.

Jeśli chodzi o kryterium przystępności, czyli stan nasycenia gospodarstw domowych urządzeniami do odbioru DVB-T, szacuje się, że do końca sierpnia 2006 r. sprzedano

lub wypożyczono około 4 milionów sztuk tego typu urządzeń (dekodery do tradycyjnych odbiorników lub nowe odbiorniki telewizyjne z zamontowanym urządzeniem do odbioru DVB-T).

Na wiosnę 2007 r., czyli w dwa lata od startu naziemnej telewizji cyfrowej w tym kraju, przewidywana jest realizacja kolejnego etapu tego procesu polegająca na spełnieniu kryterium dostępności sygnału cyfrowego na poziomie 70% mieszkańców Francji metropolitalnej.

Władze francuskie oceniają dotychczasowy rozwój DVB-T jako sukces. Jako źródło tego sukcesu upatrują duże zainteresowanie odbiorców, którzy szybko przestawiają się na nową technologię odbioru, traktując ją jako operację prostą, łatwą i niezbyt kosztowną (dosł. „o rozsądnej cenie”). Szacunkowy, najniższy koszt dostosowania tradycyjnego odbiornika telewizyjnego do odbioru DVB-T wynosi we Francji 40 euro.

Jednocześnie, kierując się potrzebą zagwarantowania całemu społeczeństwu i wszystkim jego warstwom ciągłości dostępu do oferty telewizyjnej bez względu na technologię odbioru, Państwo Francuskie przewiduje program pomocy dla najuboższych. Czyni to w ramach współpracy PPP (projekt grupy partnerstwa publiczno-prywatnego) z udziałem dotychczasowych analogowych nadawców, którzy biorą udział w konwersji cyfrowej (ich udział w tym projekcie jest jednym z 2 warunków do spełnienia w zamian za możliwość przedłużenia cyfrowej koncesji o 5 lat).

Podstawy prawne naziemnej konwersji cyfrowej oraz wynikające z nich instrumenty prawne w zakresie wprowadzania DVB-T

Wdrażanie procesu DVB-T opiera się na ustawie z o swobodzie komunikowania (ustawa z dn. 30 września 1986 r. z późn. zmianami). Obecnie ustawa ta po raz kolejny ulega nowelizacji (projekt w tym zakresie ma następującą nazwę „ustawa o unowocześnieniu rozpowszechniania programów audiowizualnych oraz o telewizji przyszłości”). W dn. 22.XI.2006 r. projekt nowelizującej ustawy w tym zakresie został przyjęty w trybie pilnym przez Senat francuski.

Najważniejsze kwestie, które obejmuje powyższa nowelizacja to:

- 1) Ustalenie daty *switch-off* na 30.11.2011 r. oraz trybu procesu *switch-over*; Narodowy plan wyłączenia emisji analogowej i przejścia na emisję cyfrową, wraz

z harmonogramem, zostaje zatwierdzony przez Premiera rządu po przeprowadzeniu przez CSA (regulatora rynku audiowizualnego) konsultacji publicznych. Począwszy od 31.03.2008 r. CSA będzie dokonywał progresywnego wyłączenia emisji analogowej w kolejnych obszarach geograficznych, program po programie, nadajnik po nadajniku. Dаты kolejnych wyłączeń emisji analogowej będą określane przez CSA z 9-miesięcznym wyprzedzeniem po uwzględnieniu następujących elementów:

- a) stanu nasycenia gospodarstw domowych urządzeniami do odbioru DVB-T;
 - b) rzeczywistej dostępności programów telewizyjnych rozpowszechnianych drogą cyfrową;
 - c) specyfiki niektórych obszarów (tereny przygraniczne, tereny górzyste).
- 2) Zapewnienie przez dotychczasowych ogólnokrajowych nadawców oferujących programy rozpowszechniane drogą naziemną analogową naziemnej cyfrowej oferty programowej dostępnej dla 95% mieszkańców kraju. Ci nadawcy, którzy spełnią powyższe kryterium, otrzymają 5-letnie przedłużenie koncesji cyfrowych. Natomiast nadawcy, których powyższe nie dotyczy, również mogą ubiegać się o 5-letnie przedłużenie koncesji cyfrowej pod warunkiem podjęcia dodatkowego zobowiązania w zakresie poszerzenia pokrycia powierzchniowego oraz udostępnienia swojej oferty programowej co najmniej jednemu operatorowi dystrybuującemu programy drogą satelitarną o pokryciu co najmniej równoważnym pokryciu przez niekodowane programy naziemne rozpowszechniane drogą analogową. Składająca się na powyższe oferta programowa dostępna drogą satelitarną nie jest uwarunkowana ani koniecznością nabycia urządzeń do tego typu odbioru, ani dodatkowymi opłatami. Ponadto, ww. oferta satelitarna ma odzwierciedlać tę samą kolejność (numerację) co naziemna oferta cyfrowa.
- 3) Zapewnienie przedłużenia koncesji o 5 lat również tym nadawcom, którzy tak jak powyżej - zobowiążą się udostępnić swoje programy w bezpłatnej ofercie satelitarnej, a po drugie - zobowiążą się do wejścia w skład grupy partnerstwa publiczno-prywatnego (PPP), którego zadaniem jest prowadzenie działań wspierających na rzecz najuboższych, uznanych za niezdolnych do nabycia ze środków własnych odbiorników umożliwiających odbiór naziemnej telewizji cyfrowej.
- 4) Zapewnienie ułatwień dla telewizyjnych nadawców lokalnych. Na ich prośbę CSA może im udzielić koncesji cyfrowej z pominięciem procedury konkursowej zapewniając prawo do integralnego i równoczesnego rozpowszechniania w sposób cyfrowy programów, które

dotychczas nadawali w sposób analogowy. Mają oni zagwarantowane prawo do nadawania cyfrowego do 31 marca 2015 r.

- 5) Określenie przeznaczenia częstotliwości uwolnionych w wyniku zaprzestania emisji analogowej. Procedurę w tym zakresie określa opracowany przez Premiera rządu, po konsultacji z Komisją ds. dywidendy cyfrowej, plan wykorzystania uwolnionych częstotliwości. Założenia tego planu to:
- a) zróżnicowanie cyfrowej oferty programowej;
 - b) poprawa pokrycia powierzchniowego;
 - c) optymalizacja zarządzania przez Państwo cyfrową strefą publiczną.

Plan ten przewiduje przekazanie większości uwolnionych częstotliwości na cele oferty audiowizualnej.

Wyżej wymieniona Komisja ds. dywidendy cyfrowej składa się z 4 posłów i 4 senatorów wyznaczonych przez obie Izby Parlamentu, Przewodniczącego CSA, Prezesa Urzędu ds. Regulacji Komunikacji Elektronicznej i Poczty oraz dyrektora Krajowej Agencji Częstotliwości. Komisja pełni rolę opiniodawczą, a środki na jej funkcjonowanie wpisane są do budżetu Premiera rządu. Komisja zostanie rozwiązana z dniem *switch-off*, czyli 30.11.2011 r.

- 6) Zapewnienie pomocy dla widzów zwolnionych z opłaty abonamentowej, którzy w analogu odbierali wyłącznie niekodowane naziemne programy telewizyjne, i których dochody nie przekroczą pułapu określonego odrębnym rozporządzeniem. Pomoc ta będzie świadczona w ramach projektu partnerstwa publiczno-prywatnego, w skład którego wchodzić będą nadawcy korzystający z przywileju 5-letniego przedłużenia koncesji. Pomoc ta będzie uwzględniać zasadę neutralności technologicznej oraz techniczne możliwości odbioru na danym terenie.
- 7) Możliwość uzyskania przez dotychczasowych ogólnokrajowych analogowych nadawców komercyjnych „bonusa” w postaci częstotliwości na nowy, dodatkowy kanał telewizyjny, którego uruchomienie może nastąpić nie wcześniej niż pod dacie *switch-off* (czyli po 30.11.2011 r.). Jest to rodzaj rekompensaty za przerwanie analogowej emisji ich programów przed ustalonym w pierwotnej koncesji terminem oraz za zmniejszanie się, począwszy od 2008 r. zasięgu ich sygnału analogowego. Jednocześnie rząd daje tym nadawcom gwarancję przedłużenia koncesji cyfrowej w zamian za poszerzanie przez nich cyfrowego zasięgu powierzchniowego.

- 8) Określenie terminu (do 1.07.2007 r.), w którym rząd ma przedstawić Parlamentowi raport nt. trybu wprowadzania DVB-T na terytoriach zamorskich z zapewnieniem identycznych warunków odbioru jak we Francji metropolitalnej;
- 9) Określenie warunków rozwoju we Francji „telewizji przyszłości”, czyli telewizji wysokiej rozdzielczości (HD) oraz telewizji przenośnej. Te dwie technologie wymagają dostosowania ustawy z 1986 r. i wyposażenia organu regulacyjnego w odpowiednie kompetencje dostosowane do wprowadzania tych technologii (odpowiednia procedura koncesyjna ze szczególnym uwzględnieniem wniosków nadawców, którzy otrzymali koncesje na rozpowszechnianie programu w sposób naziemny cyfrowy).